

ARENA NORD-NORGE

Et vedlegg til Sparebanken Nord-Norges konjunkturbarometer - Høsten 1996

Sparebanken Nord-Norge har valgt «Arena Nord-Norge» som samlebegrep for en rekke aktiviteter hvor vi vil søke å belyse aktuelle utfordringer landsdelen vår står ovenfor. I denne forbindelse vil næringslivet, organisasjoner og det offentlige være viktige bidragsytere. Vi håper derfor på et godt samarbeid med aktuelle aktører.

I tilknytning til Konjunkturbarometret for Nord-Norge høsten 1996 har vi i samarbeid med Nordlandsforskning tatt for oss utviklingen i befolkningen i Nord-Norge.

Demografisk beskrivelse

Utarbeidet av Nordlandsforskning

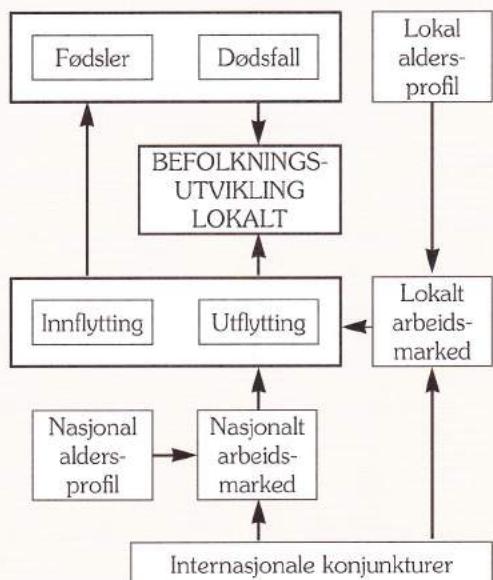
En demografisk beskrivelse av Nord-Norge

En demografisk beskrivelse framstiller utviklingen i en befolkning, med fødsler, dødsfall og flyttinger som de viktigste faktorer. Gjennom 90-tallet har trenden vært befolkningsvekst i Nord-Norge sett under ett. Statistikk på et så høyt geografisk nivå skjuler imidlertid store regionale og lokale forskjeller. Også statistikk på fylkesnivå blir for lite detaljert til å fange opp disse variasjonene.

Sparebanken Nord-Norge har delt landsdelen inn i 10 regioner der banken er representert. Foruten disse regionene, har vi lagt til de tre regionene, Ofoten, Nord-Helgeland og Sør-Helgeland, som banken (i hovedsak) ikke dekker. Denne demografiske beskrivelsen viser utviklingen i Nord-Norge samlet, for hver av de 13 regionene og for kommunene i den enkelte region. Ved fokussering på den enkelte kommune, kommer ulike mønstre internt i regionene for dagen.

Befolkningsstørrelsen bestemmes av forholdet mellom fødsler, dødsfall og flyttinger. Fødsels- og dødstallene henger nært sammen med alders- og kjønnsprofil i en befolkning. Samtidig er det fortrinnsvis unge mennesker, og da i særlig grad unge kvinner som flytter, noe som igjen får konsekvenser for framtidige fødselstall både i friflyttings- og tilflyttingskommunen.

Foruten en helhetlig vurdering av Nord-Norge i et demografisk lys, vil vi også se på dagens trender i et regionalt senter-periferi perspektiv. I denne beskrivelsen settes Sparebanken Nord-Norges regionhovedkontor som sentra, mens kommunene rundt utgjør de respektive periferier.

Kommentarer til demografi-figur

Figuren er en forenklet framstilling av faktorer med betydning for befolkningsutvikling i et lokalsamfunn.

Internasjonale konjunkturer generelt og innen enkelt-bransjer slår ulikt ut i de enkelte lokalsamfunn, på en måte som igjen får betydning for inn- og utflyttinger. Dette er en viktig variabel, men en variabel der variasjonene vanskelig kan forutsies. Utviklingen på det nasjonale arbeidsmarkedet er også usikker. Rentenivå, lønns- og prisutvikling, oljepriser og dollarkurser er eksempler på forhold som kan utvikles i forskjellige retninger. For flere lokal-

Demografisk beskrivelse

samfunn i Nord-Norge er fiskerinaeringa svært viktig. Variasjonene i bestander, endrede leveranser fra russiske trålere strukturendringer i fangst- og produksjonsleddet, proteksjonistiske tiltak fra EU mm. gir ulike utslag for ulike lokalsamfunn.

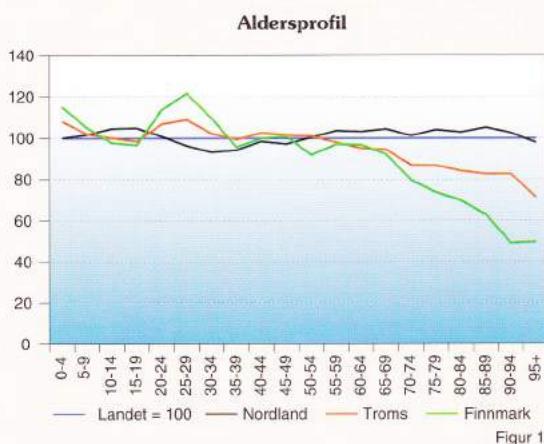
Det er altså mange usikre variabler i forhold til den videre befolkningsutviklingen i de enkelte kommunene i Nord-Norge. Det som imidlertid er sikkert, er befolkningens næværende fordeling på alder, eller aldersprofil. Trenden i befolkningsutvikling, der flytting er den viktigste variabelen, ligger også der som et historisk faktum.

Trendframkrivingen kan ha mye for seg, men det finnes aldri noen garanti mot trendbrudd.

I beskrivelsen av Nord-Norges demografi legges det vekt på trender i befolkningsutvikling og regionenes aldersprofil, mens eventuelle endringer i lokale arbeidsmarkeder ikke blir problematisert.

En sammenligning av fylkene

Figur 1 viser en sammenligning av aldersprofilen for de tre fylkene Nordland, Troms og Finnmark. Linjene for fylkene viser variasjonen i forhold til landsgjennomsnittet for hver femårs-gruppe. Det vi ser er at Nordland ligger nært opp til landet for alle aldersklasser. Jo lengre nord, dess større er imidlertid avvikene fra landsgjennomsnittet. Den største forskjellen er den lave andelen personer fra 65-70 år og eldre. Krigen forklarer dette mønsteret. Etter krigen var det relativt mange fra den tvangsflyttede befolkningen som ikke reiste tilbake nordover, men slo seg ned for godt

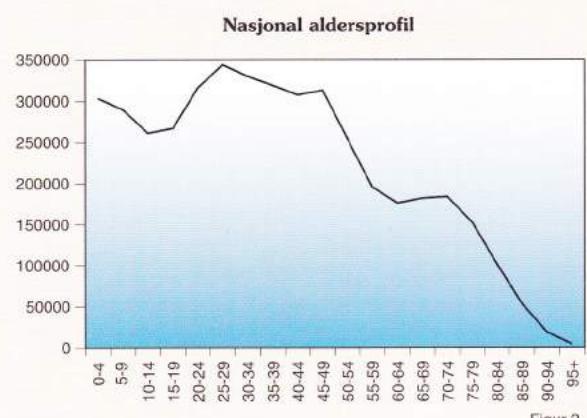

sørpå. Avvikene i de yngre aldersklassene har for det meste kommet som senvirkninger av denne demografiske omkalfatringen. Videre framover vil den lave andelen eldre spesielt i Finnmark, men også i Troms, ha en positiv effekt for folketallsutviklingen enda noen år. Fødsler og innflyttinger er de to faktorene som gir påfyll av nye innbyggere, mens dødsfall og utflytting gir avgang. Med få eldre i befolkningen, gir dette relativt sett få dødsfall. Når vi ser

av kurvene for de to nordligste fylkene at de store aldersklassene i 20-30-årsalderen i tillegg resulterer i mange fødsler, er Finnmark og Troms nå inne i en periode med solide fødselsoverskudd. Dette vil imidlertid forandres når dagens små ungdomskull skal stå for produksjonen av nye barn.

Gjennom det meste av etterkrigstiden har det vært stor flytting ut av landsdelen og inn mot mer sentrale deler av landet, noe som langt på veg har vært kompensert ved høyere fruktbarhet i utkantene enn i byene. Tidligere fikk hver kvinne i distrikten flere barn enn kvinnene i byene. Dette har endret seg. Nå er det små forskjeller i antall barn pr kvinne, uansett hvor i landet de bor.

Flyttestrømmene har derfor over tid ført til en stadig større sentralisering av fødslene og flytting har blitt en stadig viktigere faktor i forhold til befolkningsutviklingen. Ved slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet hadde Norge en rekordstor arbeidsledighet. Arbeidsmarkedet i de sentrale områder lukket seg for nykommere og flyttestrømmen inn mot byene stilnet av. Nå er de siste store ungdomskullene på veg inn på arbeidsmarkedet. Dette ser vi av figur 2, som viser aldersprofilen i Norges befolkning. Samtidig er arbeidsledigheten nasjonalt minkende. Om ikke så lenge skal også dagens små ungdomskull inn i arbeidsmarkedet. Disse unge kan være i den heldige situasjon at de i langt større grad en hva som har vært tilfelle i den senere tid kan velge bosted og arbeidsplass, da det blir større konkurransen om arbeidskraften. Og det er liten grunn til å tro at de små distriktskommunene vil stille sterkest i denne konkurransen. "Dumper" i den nasjonale aldersprofilen for kohortene mellom 10 og 20 år, vil altså kunne bli en betydelig utfordring for Distrikts-Norge.

Den nasjonale aldersprofilen og de konsekvensene den kan få for Nord-Norge, får ligge som et bakteppe i den beskrivelsen av regionene som følger. Men den blir ikke problematisert i forhold til hver enkelt region.

Selv om alders- og kjønnssammensetningen i kommunene og regionene har stor betydning for framtidig befolkningsutvikling, samtidig som nasjonale trender på arbeidsmar-

Demografisk beskrivelse

kedet legger sterke føringer i forhold til flyttestrømmene, har likevel også den lokale og regionale næringsutviklingen svært stor betydning for flyttemønsteret. Spesielt i områder med en enkelt dominerende konkurranseutsatt næring eller bedrift, kan dette gi store utslag.

Fiskeriavhengige samfunn vil også i framtiden oppleve swingninger i råstofftilgang og marked. På samme måte er steder oppbygd rundt prosessindustri og gruvedrift på mange måter prisgitt swinginger på verdensmarkedet. Disse næringmessige faktorene blir imidlertid heller ikke problematisert i denne demografiske beskrivelsen, selv om slike forhold i enkelte tilfeller kan ha større betydning for befolkningsutviklingen enn de demografiske variabler.

Regionene

Et kart og en tabell er de sentrale elementene i den demografiske beskrivelsen av hver av de 13 regionene i Nord-Norge. Tabellen er gjort redig for i tabellforklaringen.

Befolkingen blir delt inn i aldersklasser og sammenlignet med den nasjonale fordelingen på de samme klasser.

Klassen 0-14 år blir referert til som barn. Andelen barn sier noe om fornyelsestakten i befolkningen. Dagens barn blir framtidens foreldre, som skal bringe fram nye slekter. En stor andel barn er derfor positivt for den framtidige befolkningsutviklingen. Aldersgruppen 15-34 år er de unge, som er eller snart kommer inn i en etableringsfase, der de stifter familie og hjem, enten i oppvekstcommunen eller andre steder. Det er først og fremst denne aldersklassen som står for reproduksjonen av befolkningen. Om en stor andel av befolkningen er i denne alderen, er sjansene store for at fødselstallene vil være relativt høye noen år framover. Personene i alderen 35-64 år er de etablerte.

Enkelte skal kanskje ha et barn til, men de er stort sett ferdige med å flytte på seg. De er stort sett rolige, og gjør ikke så mye fra eller til for den demografiske utviklingen. Den delen av befolkningen som er 65 år eller mer, refereres til som de eldre. Om befolkningen har en stor andel eldre, er gjerne dette et utslag av lang tids netto utflytting. Da det er de unge som flytter, vil de eldre etter hvert utgjøre en stadig større del av den samlede befolkningen. Selv om et område har en ung befolkning, er det likevel ikke sikkert at det blir født mange barn. Tradisjonelt har utkantene hatt få arbeidsplasser for unge kvinner. Derfor har en stor del av kvinnene forlatt distriktsene til fordel for mer sentrale deler av landet, med større muligheter på arbeidsmarkedet. Andel kvinner blant de yngste voksne er en kritisk faktor for fremtidige fødselstall. En høy kvinneandel blant de unge voksne (her; mellom 20 og 29 år) vil normalt gi positive utslag i forhold til antall barnefødsler. Kolonnen som viser relativ andel unge kvinner, er derfor et viktig supplement til kolonnene for alderprofil.

Tabellforklaring

Kommunesenter viser til navnet på kommunenesenteret i hver kommune. Det kommunenesenteret som samtidig er regionsenter står øverst i tabellen. Folketall 1.1.1996 viser antall innbyggere for regionen og hver av kommunene den 1. januar 1996. Bef. utvkl. 1990-96 viser til prosentvis vekst i folketallet i perioden 1.1.1990 - 1.1.1996. I kolonnene fra og med Relativ andel 0-14 år til og med Relativ andel 65 år og over sammenlignes andelen av befolkningen i hver av aldersklassene med gjennomsnittet for landet som helhet. Landsgjennomsnittet er satt lik 100. Hvis en region har en andel av befolkningen innen en aldersklasse som ligger 10 prosent over landsgjennomsnittet, blir den relative andelen for regionen 110 i den aktuelle aldersklassen. Om andelen ligger 10 prosent under, blir talet 90. Relativ andel unge kvinner viser forholdet mellom kvinner og menn i aldersklassen 20-29 år sammenlignet med gjennomsnittet for landet. På landsbasis er det 96 kvinner pr 100 menn i denne aldersklassen. I tabellene blir andelen kvinner i 20-årene sammenlignet med dette snittet.

Demografisk beskrivelse

Region Øst-Finnmark

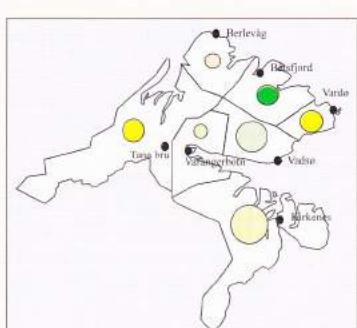
Øst-Finnmark har hatt vekst i folketallet på 90-tallet. Regionen er imidlertid atypisk når det gjelder befolkningsutvikling, da det kun er en av kommunene, Berlevåg, som har hatt befolkningsnedgang av betydning i perioden. Fylkeshovedstaden og regionsenteret Vadsø har hatt betydelig vekst, mens det er Båtsfjord som har hatt relativt størst vekst. Vadsø, med 23% av regionens innbyggere, er heller ikke det viktigste befolkningstyngdepunktet. Det finner vi i Sør-Varanger.

Øst-Finnmark har en ung befolkning. De to vekstcommunene Vadsø og Båtsfjord har yngst befolkning, da det først og fremst er unge mennesker som flytter.

Innflyttingskommuner får generelt en ung befolkning, mens fraflyttingskommuner får en stadig eldre befolkning. I Båtsfjord er faktisk hele 10 prosent av befolkningen (1995-tall) innvandrere; de er enten utenlandske statsborgere, eller så er begge foreldre utenlandske statsborgere.

Samtidig som regionen har en ung befolkning er det et visst kvinneunderskudd i aldersklassen 20-29 år i regionen sett under ett. Ut fra aldersprofilen i befolkningen, vil regionens folketallet kunne stige i noen år. Aldersklassen mellom 10 og 20 år er mindre enn landsgjennomsnittet. Når dagens tenåringer skal stå for hovedvekten av barnefødsler, vil fødselstallene med stor sannsynlighet synke endel.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Ref.	Rel.	Ref.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 -	unge	kvinners
Region Øst-Finnmark		27557	+ 3,7	101	110	97	86		
VADSØ	Vadsø	6330	+ 6,1	107	114	97	72	101	
Sør-Varanger	Nesseby	1058	+ 2,0	96	88	103	120	88	
	Vardo	3007	- 0,1	95	107	96	101	82	
	Tana	3198	+ 0,1	98	103	105	86	85	
Båtsfjord	Båtsfjord	2622	+ 11,8	107	124	94	62	97	
Kirkenes	Sør-Varanger	10010	+ 3,8	99	112	95	91	95	
Berlevåg	Berlevåg	1332	- 2,6	98	98	99	110	84	
		Landsgj.snitt = 100							

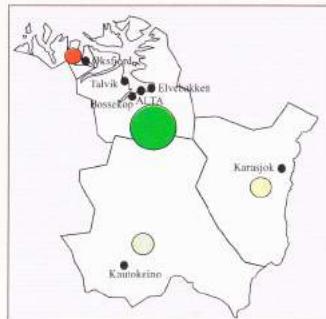

Region Midt-Finnmark

Alta har 70% av innbyggerne i denne regionen og har lenge vært det viktigste vekstsenteret i Finnmark. Da både Kautokeino og Karasjok også er inne i en oppadgående trend i folketallsutviklingen, har regionen i dag en ekstremt ung befolkning. Andelen barn og personer i etableringsalder ligger høyt over landsgjennomsnittet, mens andelen eldre ligger langt under gjennomsnittet for landet. I fraflyttingskommunen Loppa ser vi at aldersfordelingen er helt speilvendt av de andre kommunene. Både Alta, Kautokeino og Karasjok ligger over landsgjennomsnittet for andel kvinner blant de unge voksne. Befolkingens sammensetning i forhold til kjønn og alder, tilsier en fortsatt vekst i denne regionen.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 -	unge
Region Midt-Finnmark		23894	+ 7,9	120	115	94	62	
ALTA	Alta	16426	+10,6	123	116	93	59	100
Øksfjord	Loppa	1517	- 10,1	90	97	100	117	79
Kautokeino	Kautokeino	3162	+ 7,1	124	119	93	50	108
Karasjok	Karasjok	2789	+ 5,2	118	111	98	64	101

Landsgj.snitt = 100

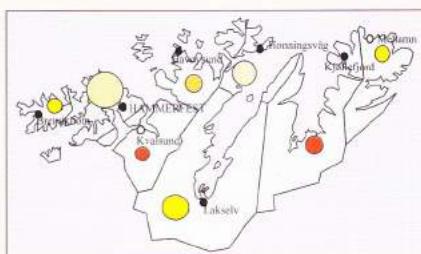
Region Vest-Finnmark

Denne regionen er preget av store fysiske avstander og lite folk. Hammerfest er det ubestridte regionsenter med 38% av innbyggerne. 90-tallet har vært preget av en befolkningskonsentrasjon, med vekst i sentrum og nedgang i periferien. Hammerfest er den eneste kommunen med vekst i perioden, mens regionen som helhet har hatt en liten befolkningsnedgang. Det at nabokommunen Kvalsund er den kommunen som har hatt størst tilbakegang befolningsmessig, viser at Hammerfest til tross for veksten definitivt ikke er noe pressområde med behov for ekspansjon ut over kommunegrensene.

Til tross for at folketallet er ikke i en nedadgående trend, er befolkningen i regionen forholdsvis ung. Andelen barn ligger på landsgjennomsnittet, mens det er relativt flere i etableringsalder og få eldre. Hammerfest har et betydelig kvinneoverskudd blant de unge voksne, mens Lebesby og Kvalsund har en kvinneandel i aldersklassen 20-29 år som ligger på landsgjennomsnittet, til tross for en betydelig befolkningsnedgang. I disse to kommunene har altså ikke en massiv utflytting ført til noe kvinneunderskudd i aldersklassen som skal stå for hovedtyngden av barnefødsler de nærmeste årene.

Demografisk beskrivelse

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 –	unge
				antall	%			
Region Vest-Finnmark		25010	- 1,7	99	109	101	84	
Hammerfest	Hammerfest	9505	+ 2,9	106	112	99	74	106
Kvalsund	Kvalsund	1237	- 11,3	80	98	112	101	100
Breivikbotn	Hasvik	1316	- 1,6	97	107	99	92	94
Lakselv	Porsanger	4461	- 0,3	99	110	103	76	79
Havøysund	Måsøy	1661	- 9,7	89	99	107	99	85
Kjøllefjord	Lebesby	1568	- 10,6	91	104	102	100	99
Honningsvåg	Nordkapp	3852	- 3,1	96	107	99	94	85
Mehamn	Gamvik	1410	- 1,0	92	115	94	96	92
Landsgj. snitt = 100								

Region Nord-Troms

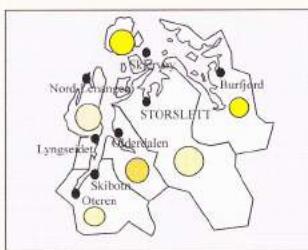
Nord-Troms er den minste av regionene i Nord-Norge målt i folketall. Samlet sett har folketallet i regionen vært stabilt i perioden 1990-96. Nordreisa med kommunenesenteret Storslett er med knapt 5.000 innbyggere (28%) den største kommunen og regionsenter. Tendensen på 90-tallet har vært en befolkningsmessig sentralisering, med vekst i sentrum og nedgang i de andre kommunene.

Med den aldersklassinndeling som er benyttet, er aldersprofilen i Nord-Troms så og si identisk med landsgjennomsnittet. Kvænangen skiller seg imidlertid ut med en eldre befolkning og Skjervøy med yngre befolkning.

Kvinneandelen blant de unge voksne er på den annen side rimelig høy i Kvænangen, noe som kan slå positivt ut i forhold til fremtidig befolkningsutvikling.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 –	unge
				antall	%			
Region Nord-Troms		17558	- 0,5	100	101	98	102	
Storslett	Nordreisa	4914	+ 4,6	103	101	99	97	95
Burfjord*	Kvænangen	1589	- 1,6	86	95	101	123	97
Olderdalen	Kåfjord	2623	- 7,0	100	98	98	109	90
Skjervøy	Skjervøy	3079	- 0,1	107	106	96	89	91
Lyngseidet	Lyngen	3435	- 4,5	99	99	97	110	94
en	Storfjord	1918	+ 4,5	95	106	101	93	98
Landsgj. snitt = 100								

* Sparebanken Nord-Norges filial ligger i Burfjord, ikke i kommunenesenteret Alteidet.

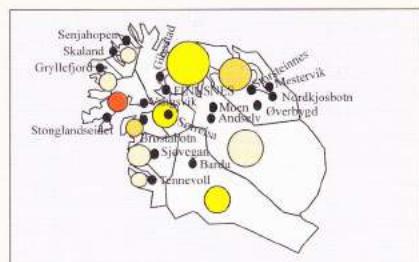
Region Midt-Troms

Finnsnes er senter i Midt-Troms og det største befolkningstrygdepunktet, med drøyt en fjerdedel av regionens innbyggere. I løpet av 90-tallet har regionen hatt en nedgang i folketallet på omlag tre prosent. I denne trenden skjuler det seg en sentraliseringstendens, der sentrum har hatt en svak vekst, mens det meste av omlandet har hatt fra moderat til betydelig befolkningsnedgang.

Aldersprofilen for regionen ligger temmelig tett opp mot landsgjennomsnittet, men med variasjoner mellom kommunene. "Verst" er Dyrøy, som ligger 53 prosent over landsgjennomsnittet for andel eldre.

Kvinneandelen blant de unge varierer også temmelig mye innen regionen. De kommunene som både har få unge og lav kvinneandel blant de unge, kan ha dystre prognoser for den videre befolkningsutviklingen

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 –	unge
				antall	%			
Region Midt-Troms		40646	- 2,9	98	101	98	104	
FINNSNES	Lenvik	10953	+ 0,5	101	103	98	98	94
Skaland	Berg	1185	- 3,2	111	93	90	123	106
Brostabotn	Dyrøy	1437	- 9,5	88	86	94	153	85
Gryllefjord	Torsken	1241	- 5,3	92	92	93	140	77
Vangsvik	Tranoy	1769	- 11,2	83	89	104	133	74
Moen	Målselv	7173	- 3,3	102	113	93	90	74
Barbu	Barbu	3890	0,0	101	111	98	83	88
Sørreisa	Sørreisa	3438	0,0	104	101	99	96	91
Sjøvegan	Salangen	2461	- 4,8	99	98	100	105	104
Tennevold	Lavangen	1123	- 2,3	90	89	94	146	78
Storsteinnes	Balsfjord	5976	- 6,3	91	94	104	112	78
Landsgj. snitt = 100								

Region Tromsø

Denne regionen består av de to kommunene Tromsø og Karlsøy. Tromsø er den desidert største kommunen folketallsmessig i Nord-Norge, samtidig som den også har hatt den relativt største befolkningsveksten i landsdelen. Dette gjenspeiler seg også i Tromsøs aldersprofil. "Etablerings"-aldersklassen er stor, og det er mange barn i kommunen, mens andelen eldre ligger langt under landsgjennomsnittet. Dessuten er kvinnene i overtall i aldersklassen 20-29 år. Alders- og kjønnsammensetningen i Tromsøs befolkning tilslir altså en fortsatt vekst gjennom et vedvarende fødselsoverskudd. Karlsøy, som utgjør regionens periferi, har på den annen side hatt en betydelig folketallsnedgang siden 1990. Denne utviklingen vises også igjen i alderspro-

Demografisk beskrivelse

filen, der de "etablerte" er overrepresentert på bekostning av barn og unge. Kvinneandelen blant de unge er også temmelig lav. Demografien taler altså for en fortsatt sentralisering, med vekst i sentrum og tilbakegang i periferien.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 -	unge
		antall	%					kvinner
Region Tromsø		59245	+ 11,1	109	112	101	65	
TROMSØ	Tromsø	56646	+ 12,1	109	113	101	63	109
Hansnes	Karløy	2599	- 6,3	96	95	106	98	88

Landskj.snitt = 100

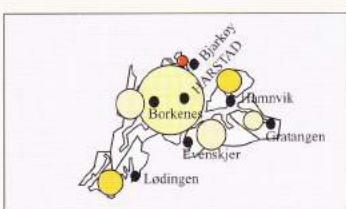

Region Sør-Troms

Denne regionen omfatter Harstad og seks andre kommuner, hvorav Lødingen ligger i Nordland fylke. Regionensenteret Harstad er det ubestridte senter i regionen, med 23.000 av regionens totalt 36.000 innbyggere. Regionen har samlet hatt en beskjeden nedgang i folketallet i perioden etter 1990. Harstad har vokst med nesten tre prosent, mens samtlige av de andre regionene har hatt en betydelig nedgang i folketallet. Sentraliseringen er altså svært tydelig i denne regionen. Harstad skiller seg også ut når det gjelder aldersprofil med en lav andel av eldre. I Harstads omland derimot, finner vi noen av landsdelens mest "forgubbede" kommuner, med Bjarkøy i spissen, der andelen i den eldste aldersklassen ligger 100 prosent over landsgjennomsnittet. Disse kommunene vil sannsynligvis fortsette å rase nedover befolkningsmessig etter hvert som de eldre går bort. Region Sør-Troms er altså en region med et senter i vekst omgitt av et omland som gradvis tømmes for folk. De unge kvinnene reiser også ut. Kvinneandelen i Harstad tilsier at mange også reiser forbi regionsenteret og til enda mer sentrale deler av landet.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 -	unge
		antall	%					kvinner
Region Sør-Troms		36365	- 0,6	101	95	102	103	
HARSTAD	Harstad	23009	+ 2,8	105	101	102	88	95
Evenskjer	Skånlund	3259	- 4,4	94	91	106	109	81
Bjarkøy	Bjarkøy	620	- 14,3	74	68	94	202	83
Borkenes	Kvæfjord	3381	- 4,1	102	90	105	105	83
Hamnvik	Ibestad	2039	- 8,5	83	80	94	170	84
Gratangen	Gratangen	1403	- 5,4	98	80	95	150	88
Lødingen	Lødingen	2654	- 6,7	94	88	101	126	78

Landskj.snitt = 100

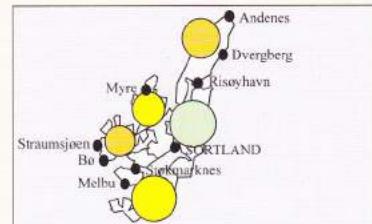

Region Vesterålen

Vesterålen har hatt en nedgang i folketallet på halvannen prosent siden 1990. Selv om kommunen Hadsel er nesten på størrelse med Sortland, er det likevel Sortland med 28% av innbyggerne som er det ubestridte senteret i regionen. Mens Sortland har vokst med nesten sju prosent på 90-tallet, har alle de andre kommunene hatt nedgang i innbyggertallet. Også i Vesterålen pågår det altså en tydelig befolkningsmessig polarisering mellom senter og periferi. Den aldersstrukturen som etableres ved at denne trenden vedvarer over tid, virker også selvforsterkende. De unge som "skulle" etablert familie på Andenes, gjør det kanskje i stedet på Sortland. Derved har ikke Andøy mistet bare de unge familiene med deres barn, men også de barnebarn dagens unge en gang vil få. I dag har Vesterålen to forholdsvis "unge" kommuner og to forholdsvis "gamle", foruten Bø, som skiller seg klart ut med en svært stor andel eldre mennesker. Kvinneandelen blant de unge i Bø er imidlertid helt opp mot landsgjennomsnittet, noe som til en viss grad kan kompensere for aldersstrukturen med tanke på framtidig fødselstall.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 -	unge
Region Vesterålen		31777	- 1,5	99	97	98	113	
Sortland	Sortland	8855	+ 6,7	106	101	97	97	101
Andenes	Andøy	6088	- 7,4	92	99	98	117	83
Myre	Øksnes	4796	- 1,4	106	101	97	97	94
Bø	Bø	3491	- 8,5	82	82	96	163	98
Stok-	Hadsel	8547	- 1,8	99	94	99	114	90

Landskj.snitt = 100

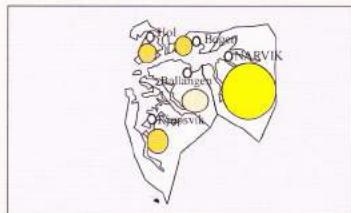
Region Ofoten

Ofoten er en stagnerende region befolkningsmessig. Den beskjedne veksten i regionsenteret Narvik klarer ikke å oppveie for den tildels kraftige nedgangen i folketall i omlandskommunene. Selv om sentrum ikke har vokst mye, skjer det altså likevel en polarisering mellom senter og periferi også i Ofoten. Regionen som helhet har en forholdsvis toppt aldersprofil, med relativt mange eldre og etablerte, mens andelen av de to yngste aldersklassene ligger noe under landsgjennomsnittet. Selv regionsenteret Narvik har en befolkning som er eldre enn gjennomsnittet for landet. Kvinneandelen blant de unge voksne i Narvik er imidlertid godt over landsgjennomsnittet, mens den er temmelig lav for de fleste av omlandskommunene. En

Demografisk beskrivelse

fortsatt sentralisering og befolkningsnedgang ser derfor ut til å ligge i kortene for denne regionen.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 – unge kvinner
Region Ofoten		25668	- 1,3	97	95	100	112
NARVIK	Narvik	18739	+ 0,8	98	96	100	105
	Tjeldsund	1586	- 7,3	89	92	100	127
	Evenes	1583	- 8,5	78	92	102	136
	Ballangen	2924	- 4,3	99	88	99	124
	Tysfjord	2422	- 7,6	96	93	101	114
							93
							Landskj. snitt = 100

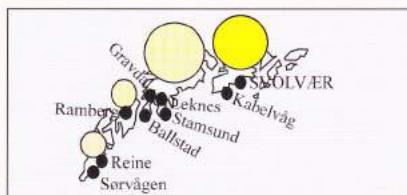

Region Lofoten

I løpet av 90-tallet har tre av de fire kommunene hatt vekst i folketallet. Samlet har det vært en beskjeden vekst i regionen. Svolvær er satt som regionsenter, da Sparebanken Nord-Norge har regionkontor der. Selv om Vågan kommune har 40% av Lofotens innbyggere er Svolvær funksjonelt sett likevel ikke et ubestridt senter for Lofoten. Vestvågøy er større folketallsmessig og har dessuten hatt større befolkningsvekst enn Vågan i perioden etter 1990. Med to "likeverdige" kommuner, er Lofoten ingen tradisjonell, sentrert region. I en slik situasjon vil det alltid være en viss konkurranse mellom de to store i forhold til lokalisering av regionale funksjoner.

Regionens aldersprofil ligger ikke langt fra profilen for nasjonen. Den viktigste forskjellen er at det er relativt flere eldre i Lofoten enn i landet som helhet.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 – unge kvinner
Region Lofoten		23231	+ 1,2	102	97	95	111
SVOLVÆR	Vågan	9381	+ 0,3	97	99	98	108
Leknes	Vestvågøy	10801	+ 2,4	105	96	95	112
Ramberg	Flakstad	1639	+ 2,2	111	95	91	116
–	Moskenes	1410	- 2,4	96	95	95	124
							86
							Landskj. snitt = 100

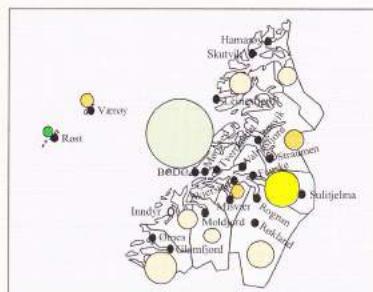

Region Salten

Salten er den største av Sparebankens regioner og Bodø er det ubestridte senteret. Bodø kommune har drøyt halvparten av innbyggerne i denne store regionen. Regionen som helhet har hatt en vekst i folketallet på opp mot tre prosent i perioden etter 1990. Med unntak av en tilvekst på 68 personer på Røst, har all veksten kommet i Bodø, mens de resterende kommunene har hatt en nedgang i folketallet. I Salten er situasjonen den at sentrum av regionen vokser svært fort, mens omlandet i større eller mindre grad gradvis tømmes for folk. Sentraliseringen er altså svært tydelig i denne regionen og vil med stor sannsynlighet fortsette også i framtiden.

Aldersprofilen gjenspeiler også denne utviklingen. Bodø har en ung befolkning, mens samtlige av de andre kommunene ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder andel eldre. Samtidig er det likevel ingen av kommunene som ligger under 97 prosent av landsgjennomsnittet i andel barn i befolkningen. Selv Skjerstad, som har den største andelen eldre av kommunene, som ligger helt nede på 75 prosent av landsgjennomsnittet i aldersklassen 15-34 år og som dessuten har lav kvinneandel blant de unge voksne, ligger over landsgjennomsnittet i andel barn.

Kommune-	Kommune	Folke-	Bef.	Rel.	Rel.	Rel.	Rel.
senter		tall	utvikl.	andel	andel	andel	andel
		1.1.96	90-96	0-14	15-34	35-64	65 – unge kvinner
Region Salten		76159	+ 2,8	105	102	99	92
BODØ	Bodø	39669	+ 8,6	109	110	101	68
Ørnes	Meløy	6934	- 2,5	109	99	93	108
Inndyr	Gildeskål	2494	- 3,9	99	86	89	150
Moldjord	Beiarn	1437	- 3,4	97	90	98	126
Rognan	Saltdal	5082	- 2,1	97	99	102	102
Fauske	Fauske	9925	- 0,9	98	99	100	102
Misvær	Skjerstad	1159	- 6,2	101	75	90	167
Røsvik	Sørfold	2573	- 8,8	98	92	99	118
Leinesfjord	Steigen	3136	- 4,1	99	84	96	140
Hamarøy	Hamarøy	2218	- 4,1	102	83	93	143
Rost	Rost	699	+ 10,8	110	94	91	117
Værøy	Værøy	833	- 6,5	107	97	89	121
							93
							Landskj. snitt = 100

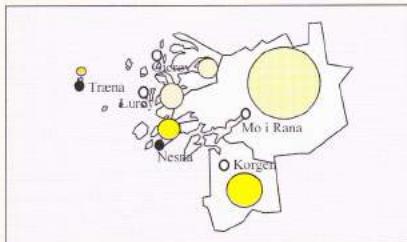
Demografisk beskrivelse

Region Nord-Helgeland

Mo i Rana er det ubestridte tyngdepunktet i Nord-Helgeland, med 70 prosent av regionens innbyggere. Regionen har samlet hatt en beskjeden vekst etter 1990. I denne veksten ligger det en polarisering, der Rana vokste, mens omlandet, med unntak av Nesna, har hatt en nedgang i folketallet. Veksten i regionsenteret har vært moderat og kommunen har ikke en utpreget ung befolkning. Resten av regionen skiller seg ut med en forholdsvis stor andel av befolkningen i den eldste aldersklassen, kombinert med en rimelig stor andel barn, til tross for en lav andel kvinner blant de unge voksne. Ut fra aldersprofilen ligger Nord-Helgeland an til en rimelig stabil befolkningsutvikling, med fortsatt sentralisering innen regionen.

Kommune-senter	Kommune	Folke-tall	Bef. 1.1.96	Rel. 90-96	Rel. 0-14	Rel. 15-34	Rel. 35-64	Rel. 65+	Rel. unge kvinner
Region N.-Helgeland		36221	+ 1,1	101	98	101	102	97	105
Rana	Rana	25236	+ 2,4	99	100	103	93	92	
	Lurøy	2191	- 3,3	102	93	94	124	85	
	Trøena	497	- 6,1	100	98	92	123	89	
	Røday	1611	- 3,8	115	91	87	125	82	
	Nesna	1833	+ 1,3	110	95	90	119	96	
	Hemnes	4787	- 0,7	96	90	101	119	88	

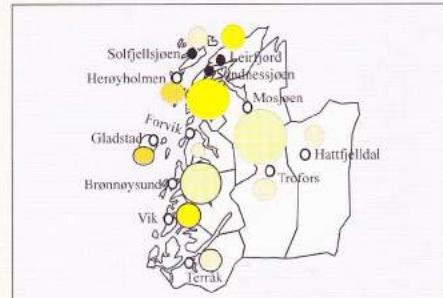
Landsgj.snitt = 100

Når det gjelder aldersfordelingen, er regionen todelt: De tre største kommunene Vefsn, Alstahaug og Brønnøysund ligger på eller under landsgjennomsnittet i andel eldre, mens resten av kommunene ligger tildels betydelig over. Andelen barn ligger likevel rundt eller over gjennomsnittet for landet for åtte av de 12 kommunene. Samtidig er det kun fire kommuner med en kvinneandel på eller over landsgjennomsnittet blant de unge voksne.

Kommune-senter	Kommune	Folke-tall	Bef. Rel.		Rel. 0-14		Rel. 15-34		Rel. 35-64		Rel. 65+ unge kvinner	
			1.1.96	90-96	andel %	andel %	andel %	andel %	andel %	andel %	andel %	andel %
Region Sør-Helgeland		43851	0,0	103	97	99	105					
MOSJØEN	Vefsn	13699	+ 3,1	98	99	102	97	93				
Terråk	Bindal	2022	- 3,5	102	84	98	130	71				
Vik	Sømna	2146	+ 1,1	108	97	91	116	95				
	Brønnøy	7132	+ 2,8	106	102	93	103	103				
Gladstad	Vega	1449	- 6,5	93	83	102	135	113				
	Vevelstad	644	- 4,0	93	90	101	123	99				
	Herøy	1927	- 8,0	103	89	94	130	90				
	Alstahaug	7446	- 0,6	108	102	104	76	95				
	Leirfjord	2372	- 0,3	119	86	89	127	111				
	Grane	1657	- 4,4	97	88	98	130	84				
	Hattfjelldal	1664	- 3,7	91	94	100	123	85				
	Dønna	1693	- 5,3	100	92	94	128	93				

Landsgj.snitt = 100

Region Sør-Helgeland

Vefsn, med kommunenesenteret Mosjøen, er den største kommunen i regionen, og har vel 30 prosent av innbyggerne. Folketallet var stabilt i perioden 1990-96, men med forskjeller innen regionen. Vefsn er ikke den eneste vekstkommunen i regionen. Også Brønnøy har vokst noe på 90-tallet og har delvis fått følge av nabokommunen Sømna. Alstahaug og Leirfjord har ligget rimelig stabilt i folketall, mens de resterende kommunene har hatt tildels betydelig befolkningsnedgang. Den noe, i et senter-periferi perspektiv, "uryddige" befolkningsutviklingen gjenspeiler at Mosjøen ikke har en utpreget sterk senterfunksjon i forhold til alle deler av regionen.

SPAREBANKEN
NORD NORGE